

НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ: РОЗРОБКА ДИСЕРТАЦІЙНОГО ПРОЕКТУ
(блок «Історія»)

II. Цикл професійної підготовки.

2.1. Нормативні

ВИКЛАДАЧ:

Шліхта Н. В., PhD, кандидат історичних наук, доцент, e-mail: shlikhta@ukma.edu.ua

ЗАГАЛЬНЕ НАВАНТАЖЕННЯ: 3 ECTS

Заняття в аудиторії: 26 год (13 практичних занять по 2 академічні години)

Самостійна робота слухачів курсу: 64 год.

АНОТАЦІЯ

Основна мета практичного курсу - ознайомлення аспірантів з основними вимогами до проведення і написання дисертаційного дослідження; характеристиками дисертаційного проекту (дисертаційної пропозиції) та його структурних частин. Аспіранти отримають змогу розробити власні дисертаційні проекти – основу майбутніх дисертацій; обговорити в групі й публічно захищати дисертаційні проекти.

Від учасників курсу вимагається систематично представляти складові дисертаційного проекту у формі індивідуальних письмових завдань, рецензувати і брати участь в публічному обговоренні текстів, поданих колегами (peer assessment).

Курс інтерактивний, виходить з індивідуальних наукових дослідницьких інтересів кожного аспіранта (студентоцентрикований підхід).

Іспит з курсу проходить у формі публічного захисту цілісного дисертаційного проекту (пропозиції).

МЕТА І ЗАВДАННЯ КУРСУ:

Мета курсу – допомогти аспірантам у розробці дисертаційного проекту – основи майбутнього дисертаційного дослідження, створити умови для презентації й колегіального обговорення проектів, розвивати навички рецензування, ведення фахової дискусії та публічного представлення наукового дослідження.

Завдання курсу – ознайомити аспірантів з основними вимогами до дисертаційних досліджень, основними етапами роботи над дисертацією, характеристиками її основних структурних частин; вдосконалити навички академічної презентації дослідницьких проектів, фахової дискусії; допомогти розробити власний дисертаційний проект.

Навчальні формати: написання індивідуальних дослідницьких робіт (дисертаційних проектів), практичні інтерактивні заняття, групове обговорення (peer assessment) і самооцінювання; критична робота з літературою та джерелами; публічне представлення і захист дисертаційного проекту.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ І ФОРМИ ОЦІНЮВАННЯ

Результати навчання	Методи викладання і навчання	Форми оцінювання
Знати основні вимоги до дисертаційного дослідження, норм і етики цитування; основні	Обговорення в групі, дискусія; презентація дослідження	Самооцінювання

етапи роботи над дисертацією; характеристики структурних частин дисертації; основні структурні частини дисертаційного проекту.		
На фаховому рівні обґрунтувати структуру і зміст власного наукового дослідження (вибір теми, огляд наукової літератури, постановка гіпотези, мети, дослідницьких питань, пояснення методів дослідження, очікувані результати, ризики, тощо).	Презентація і обговорення окремих частин і цілісного дослідницького проекту	Індивідуальний дослідницький проект, публічна презентація, peer assessment
Формулювати цілісний задум дослідження, планувати його етапи, належним чином використовувати відведений для дослідження час.	Презентація і обговорення окремих частин і цілісного дослідницького проекту	Індивідуальний дослідницький проект, публічна презентація, самооцінювання
Ідентифікувати, аргументовано добирати і на належному рівні застосовувати відповідні методи й методики дослідження.	Презентація і обговорення окремих частин і цілісного дослідницького проекту	Індивідуальний дослідницький проект, публічна презентація, peer assessment
Викладати результати дослідження на письмі, належним чином уживаючи історіографічний і методологічний інструментарій	Презентація і обговорення окремих частин і цілісного дослідницького проекту	Індивідуальний дослідницький проект, публічна презентація, самооцінювання, peer assessment
На фаховому рівні презентувати результати дослідження професійному середовищу; обговорювати/дискутувати результати дослідження колег	Групове обговорення, рецензування	Публічна презентація, peer assessment
Налаштовувати науково-організаційну діяльність і співпрацю в межах фахової спільноти	Групові обговорення та дискусія	
Дотримуватися принципів академічної доброчесності та культури.	Обговорення в групі, дискусія	Самооцінювання

ЗМІСТ КУРСУ

Вступне слово

Курс спрямовано на ознайомлення аспірантів з основними вимогами до проведення і написання дисертаційного дослідження; основними характеристиками дисертаційного проекту та його структурних частин. Аспіранти матимуть змогу розробити власні дисертаційні проекти – основу майбутніх дисертацій, обговорювати в групі й публічно захищати дисертаційні проекти. Усі заняття проводяться з орієнтацією на конкретні аспірантські дослідницькі проекти.

Тематичний план

№ з/п	Теми занять	Кількість годин
Практичне 1.	Засади академічного письма. Розробка проекту й написання дисертації Засади, жанри і стилі академічного письма. Академічна доброчесність як основний принцип академічного письма. Основні складові дисертаційного дослідження; структура дисертації. Етапи роботи над дисертаційним дослідженням. Time management. Дисертаційний проект. Його основні характеристики.	2 год.
Практичне 2.	Техніка накової роботи Постановка дослідницької проблеми, обґрунтування актуальності дослідження. Робоча гіпотеза та способи її перевірки. Визначення об'єкта та предмета дослідження: для чого це робиться? Мета й завдання. Укладання плану роботи.	2 год.
Практичне 3.	Історіографія дослідження. Бібліографічна підготовка Ознайомлення із сучасним станом дослідження; пошук ніші для власного дослідження. Основні принципи підбору історіографії й укладання бібліографії. Тематичні кола. Що включати, а що ні до бібліографії.	4 год.
Практичне 4.	Методологічні й теоретичні засади дослідження Методологічний інструментарій: чому це важливо? Напрями й підходи історичного дослідження. Міждисциплінарність: її переваги та обмеження. Сучасні методологічні тренди.	4 год.
Практичне 5.	Джерельна база дослідження Класифікація історичних й історіографічних джерел: що й за яких умов може виступати як джерело. Основні принципи пошуку джерел. Архіви. Джерела у відкритому доступі: як з ними працювати. Критика джерела.	4 год.
Практичне 6.	Стилістика наукового тексту Правила оформлення й етика наукових публікацій: норми цитування, запозичення ідей та формулювань. Ще раз про академічну доброчесність й плагіат. Дослідницький текст.	4 год.

	Рецензія. Інші види наукових текстів.	
Практичне 7.	Усне представлення результатів наукової діяльності Жанр публічної презентації. Таймінг. Етичні вимоги. Використання риторичних технік. Публічна дискусія: її писані й неписані норми.	6 год.

Іспит з курсу проходить у формі публічного захисту цілісного дисертаційного проекту, розробленого кожним аспірантом відповідно до затверджених вимог.

Вимоги до дисертаційного проекту / дослідницької пропозиції
(затверджено на засіданні кафедри історії протокол № 3 від 7 жовтня 2016 р.)

- Дослідницька пропозиція є авторським текстом, що передбачає виклад обраної теми індивідуального дисертаційного дослідження за такою структурою:
 - обґрунтування наукової актуальності теми;
 - загальна характеристика стану наукової розробки теми;
 - напрям, проблема (об'єкт) і предмет дисертаційного дослідження;
 - мета і завдання дисертаційного дослідження;
 - обґрунтування обраних для дослідження хронологічних рамок;
 - загальні методологічні засади дисертаційного дослідження та плановані методики інтерпретації джерел;
 - загальна характеристика джерельної бази дослідження;
 - робоча гіпотеза дисертаційного дослідження;
 - орієнтовна схема викладу дослідження за розділами дисертації.
- Обсяг дослідницької пропозиції- до 20 тис. знаків (із пробілами).

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми оцінювання	Кількість	Максимум балів за 1	Разом
Робота на практичному занятті (участь в обговореннях, peer assessment)	7	5	35
Індивідуальне письмове завдання (складові дисертаційного проекту)	4	5	20
Усна презентація	1	5	5
Публічний захист дисертаційного проекту (іспит)	1	40	40
Разом			100

ВИМОГИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання успішності студента за кожним із запланованих видів робіт здійснюється у відповідності до таких критеріїв:

Види робіт	Кількість балів за один вид робіт	Критерії оцінювання
Участь в обговореннях, peer assessment	4-5	Активна участь у дискусіях; аргументовані, логічні зауваження; фахові питання
	2-3	Участь в обговоренні; логічні питання, але брак аргументованості у зауваженнях
	1	Окремі репліки-питання в обговоренні
Індивідуальне письмове завдання	5	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє належний рівень теоретичних знань і практичних навичок, виявляє аналітичні здібності, здатність до самостійного, системного, логічного і послідовного мислення, мовно-стилістичну досконалість. Роботу оформлено відповідно до вимог.
	3-4	Роботу виконано і подано вчасно; автор демонструє достатній рівень теоретичних знань і практичних навичок. Виклад має логічний і послідовний характер, однак у тексті наявні певні неточності чи мовно-стилістичні недоліки. Окремим частинам викладу бракує аналітичного характеру.
	1-2	Роботу виконано і подано вчасно. Автор демонструє достатню обізнаність з матеріалом, однак роботі суттєво бракує систематичного аналізу й логічного та послідовного викладу. Робота містить неточності та/або необґрунтовані судження. Текст вирізняється значними мовно-стилістичними недоліками.
	0	Завдання не виконано у визначений викладачем термін або виконане з порушенням норм академічної доброчесності.
Усна презентація індивідуального завдання	5	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно. Презентація структурована, логічна, послідовна; містить елементи проблемного підходу. Доповідач демонструє володіння матеріалом і здатність аргументовано відповідати на запитання і критичні зауваження аудиторії.
	3-4	Доповідь підготовлена і виголошена вчасно, але без дотримання тих чи тих вимог, викладених вище.
	1-2	Доповідь підготовлена із запізненням та/або вона містить необґрунтовані/помилкові твердження. Доповідач не демонструє належної методологічної підготовки та/або не готовий відповідати на запитання та/або не володіє навичками академічної дискусії.
Публічний захист дисертаційного	40	Дисертаційний проект подано вчасно; доповідь підготовлена і виголошена вчасно та із врахуванням усіх висловлених раніше зауважень. Текст і презентація

проекту		структуровані, логічні, послідовні. Враховано усі зауваження до дисертаційного проекту, висловлені у ході попередніх обговорень. Доповідач аргументовано відповідає на запитання і критичні зауваження аудиторії.
	26-39	Дисертаційний проект виконано зі значним врахуванням попередніх зауважень і на належному фаховому рівні. Доповідь підготовлена і виголошена, але без аргументованого ігнорування незначної частини висловлених раніше зауважень; доповідач успішно відповідає на запитання аудиторії.
	1-25	Текст подано із запізненням, у ньому не враховано більшість попередніх зауважень та рекомендацій. Доповідь не відповідає вимогам до публічної презентації. Аспірант не демонструє достатньої методологічної підготовки та/або не готовий відповідати на запитання та/або не володіє навичками академічної дискусії.
	0	Дисертаційний проект не подано до захисту.

Порядок перерахунку рейтингових показників нормованої 100-бальної університетської шкали оцінювання в національну 4-бальну шкалу та шкалу ECTS

За шкалою університету	За національною шкалою		За шкалою ECTS
	Екзамен	Залік	
91 – 100	Відмінно	Зараховано	A (відмінно)
81 – 90	Добре		B (дуже добре)
71 – 80			C (добре)
66 – 70			D (задовільно)
60 – 65	Задовільно		E (достатньо)
30 – 59	Незадовільно	Не зараховано	FX (незадовільно – з можливістю повторного складання)

1 – 29			Ф (неприйнятно – з обов’язковим повторним курсом)
--------	--	--	---

У разі отримання оцінки «неприйнятно» (нижче 29 балів) студент зобов’язаний повторно вивчити дисципліну. У разі отримання оцінки «незадовільно» студент має право на два перескладання: викладачеві та комісії. При цьому максимальна підсумкова оцінка після перескладання може бути лише «достатньо». Замість перескладання комісії студент може обрати повторне вивчення дисципліни.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Виконання навчальних завдань і робота в курсі має відповідати вимогам «Положення про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА» (затверджене наказом № 112 від 07.03.2018 року)

https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumenty-naukma/cat_view/1-dokumenty-naukma/12-normativna-baza-naukma/6-systema-zabezpechennia-iaкости-osvitnoi-diialnosti-ta-iaкости-vyshchoi-osvity/71-normativni-dokumenty

ЗАГАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).

Блок М. Апология истории или ремесло историка / Пер. Е. М. Лысенко. Москва: Наука, 1973.

Ганжуров Ю. С. Типізація та індивідуалізація історичних джерел новітнього часу: начерк до проблеми // Архіви України. 2001. № 4–5. С. 56–61.

Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль: Мандрівець, 2007. 224 с.

Історичне джерелознавство. Київ, 2002.

Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/261-2016-%D0%BF>)

Топольський Є. Як ми пишемо і розуміємо історію: Таємниці історичної нарації / Єжи Топольський / Пер. Н. Гончаренко. Київ, 2012.

Тош Д. Стремление к истине. Как овладеть мастерством историка. Москва, 2000.

Шліхта Н., Шліхта І. Основи академічного письма: Методичні рекомендації та програма курсу. К., 2016. 61 с. (<http://www.saiup.org.ua/resursy/osnovy-akademichnogo-pysma-metodychni-rekomendatsiyi-ta-programa-kursu/>).

Яковенко Н. Вступ до історії. Київ, 2007.